

Zas Latweefchu draugs.

1839. 12 Janwar.

2tra lappa.

Z a u n a s s i n n a s.

Is Rembergeefcheem, Ahdaschu draudse. — "Dsihwojeet prah-
tigi ar schaujameem rihskeem!" — Zahds padohms gan daudskahre faz-
zih's, bet tomeht wehl atrohnahs pa brihscham zitti, kas nezapdohmigi ar tah-
deem rihskeem dsihwo, un leelu nelaimi padarra. Ta pee mums notizzis. Inkul-
faimneeze astota Dezember mehnesi rihtâ agri pullsten trimôs brauz us Rihgu
ar peenu. Wezzais faimneeks ar dehlu linnus kulsta. Nisbrauzoh't faimneeze
salka sawai meitinai, lai eetoht us sehtas stuhri, lai aizinajoht zuhku, kas no
kuzts isprukufsi. Meitens, diwipadesmit gaddus wezjs, eededsina swezzi laterni,
un appaksch apseggu pabahsis, eet ar kalpa seewu us nahburga tihramu, fluffi-
tim zuhku mekledams; jo nahburgs jau daudskahrt bahrees, ka zuhkas rudsu
lauku isarroht, kartuppelus appaksch sneega mekledamas. Pa to brihdi pattlab-
ban nahburgs, meschafargs, nahk no istabas ahra. Suns winnam lihds. Schis
garr sehtmalli schurp turp skraididams, reij ka us swehri. Wihrs skattahs; —
redsi! tumfcha nakti ka sibbens nosibb. "Lalkam swehrs us zuhku-pehdahm!" ta
pee fewi dohma; eefkreij istaba eefschâ, norauj flinti no seenas un steigschu lezz
ais stalla pakschi. Tur noleezees skattahs, bet tumfiba ne warr ne neeka re-
dseht. Suns plohsahs ka traks. Us paschu brihdi ne tabt atkal ka sibbens no-
sibb. "Raug', kur swehram azzis spihd!" — ta pee fewi salka, — speesch flinti
pee waiga, un schauj us to weetu. Bet, Deewam schehl! balfs gauschi klee-
dama aisraujahs. Pats istruhzees, mett flinti pee semmes, un istaba eefrehjis,
brehz, ka zilweku noschahwis. — Un ta arri bij. Us astonpadesmit soh'teem nah-
burga meitinu tik neschehligi bij fashahwis ar rupjahm skroh'tehm, ka trihs
neddelas deen' un nakti eefsch leelahm fahpehm nowahrgusi, zertorta neddelâ no-
mirre. Gan to paschu deenu daktera lungs no Rihgas atskrehje, un isuhkloja
wissas wainas; bet ne warreja ne ko palihdseht. Kalpa seewa, kam diwi sihda-
mi behrni, ka zaur Deewa schehlastibu isglahbra.r.

Is Kalenderu semmes. Raksta, ka tur tanni aprinkâ, ko fauz Forsar-
schibr, Kalenderu semneeks scho wassaru sawus rahzinus tohti labbi no tahr-
peem is fargaja, tik to sehflu, ihfu laiku preeksch issehshanas, samaisijis ar seh-
weku milteem, un schohs lihds issehjis. — Bet to ne stahsta wis, jik dahrgs scho
wassaru sehwehtis tur bijis; tad, sinams, arri isreh'inatam gan, woi winnam lai-

Kam fflahde zaur tahrpeem ne wehl masaka buhtu bijuse, ne fà tas tehrinsch par fehveli.

No Pawaffara muifchas, Widsemmê, tuwu pee Slohtes. Taggab arri zittâ mallâ Widsemmê semneeku mahjas ne tik us weenu paschu gaddu, bet us dauds gaddeem isdohd us flausifchanu pehz wakku-grahmatas. Appaksch tahs minnetas muifchas irr 4 woi 5 mahjas, pee leelas Jelgawas-uppes, ar ittin labbeem tihromeem un plahwahm, kam mehneeks paschu pirmu numeri dewis, us 10 woi wehl walraf gaddeem isdohdamas us flausifchanu pehz wakku-grahmatas. Wehl flaisdraku sinu tur patt us muifchu, fo arri sauz: Frankendorf, isdohs.

Kahds Deewa brihnums irr tas sneegs?

Tahs leetas apdohmah, fo Deews irr raddijis woi leek notikt, prahtigam zilwekam ar ween par leelu preeku. Winnam tad no schahm leetahm arri itt fà kahds Deewa wahrds atskann, kas, ta Wissuwalditaja spehku, gudribu un schehlastibu fuddinadams, prahtu winnam apgaismo un firdi fwehti eelihgsmo. Jo, fà Pahwils Keemereem (1, 20.) raksta, "Deewa neredsama buhschana no pasaules raddifchanas tohp uomannita un eeraudfita pee teem darbeem, arri winna muhschigs spehks un deewiba." — Eadeht jau Zjabs (12, 7. 8.) us tahdu apdohmaschenu fflubbinaja, fazzidams: "Waija jelle tohs lohpus, tee tew to mahzihs, un tohs putnus appaksch debbes, tee tew to stahstih, — jeb runna ar to semmi, ta tew to mahzihs, ir tahs juhvas siwis tew to isteiks," — fà ta Kunga rohka tohs raddijuse. Un woi ne ir pats muhsu pestitajs mahzija: "fflattaitees us teem putneem gaisa," — "us tahm puffahm lauka!"

Swehts preeks mums tà patt usnahf, redsoht un apdohmajoh, fa Deews, — tà falkoht ar Dahwida wahrdeem (147, 16.), "sneegu dohd fà willu," jeb, ar Zjabu (37, 6.) teizoht, "us to sneegu falka: nahz' wirs semmes." Ir Sihraks, tas gudrajs, teescham! ar fwehtu firds lihgfmiibu scho Deewa brihnumu buhs apjerejis, fà no winna pascheem wahrdeem warr nomanniht, kas (43, 17. 18.) mahza: "Deews kaisa to sneegu, itt fà putni nolaihtohs, un winna frischana irr itt fà siffeni laischahs. Za ajs brihnijahs pahw winna ffaistu baltumu; un pahw winna kuplu snigfchanu ta firds zittada mettahs."

Papreeksch tad nu, af zilweks, us fflatt' ar apdohmigu prahtu scho Deewa darbu paschu, un ismanni, kahds leels brihnums tas preeksch tawahm azzim irr, kautgan ketrâ semâ tik beesi tew rahdahs. Raug', fà willas gabbalini, tà seemas laikâ sneegs nolaischahs no debbes, brihscham kupfakti, brihscham rettaki, zittu reis zeetaks, zittu reis mihkstaks. Kad tu winnu tà likfi uskrist us kahdu melnu drehbi, woi papihru, fa tu tohs sibkus gabbalinus pa weeneem warrefi apflattih, af fà tad brihnosees, raudsidams, fa kates gabbalinsch tik smukki isfflattahs, woi fà sibka swaignite, woi puffite, woi fà masa putna spalwina, woi fà rittiasch ar saweem speezineem; zittam irr starrini, zittam atkal staklini; bet wiffwairaf, kad tu tohs usluhkosi zaur tahdu fflunfugu glahsi, kas masas leetinas israhda azzim leelas, tad tew tuhlin Dahwida wahrdi (139, 14.) schaufers prahtâ, fo winsch Deewu luhgdams fazzija: "brihnischki irr tawi darbi, un

to manna dwehsele gan labbi atsiht. — Ze jums 8 masas bildites, kas skaidri rahda, kà sneega puškites, zaur skunstigahm glahsehm usluhkoras, isfkattahs:

Reds, kà tas leelajs meisteris skunstigi ir tahdu masu, sibku leetinu, ko tik semmê mett, proht istaisiht. Bet luhdsams, schahs mannas 8 sneega puškites apfkattidams, jel ne eedohma, ka sneega wairak sortu ne effoht, ne kà aston. Nê, Rohksneses mahzitaja zeeniga mahte, Deewu mihtedama, jau no masahm deenahm irr dewusees us to, Deewa brihnuma darbus fkaitiht un mahleht; un winnai arri irr isdeweess, pahri fimtu tahdu bilditu no sneega puškitehm sadabbuht, bet tatschu laikam wehl dauds tuhstohsch zittas sortes buhs, kas winnai wehl truhkst. Zo mums buhs sinnah, ka zittâs semmês sneegs pa gluschi zittadahm puškitehm nobirst; wisswairak gan pa swaignitehm ar 6 starrineem; tomehr Sprantschu semmê un zittâs pafaules mallâs, fur gaisf tik pat rahms, kà tur, sneegs ne mas isfkattahs kà swaignites, bet tik kà addatinas. Bet Calenderu un Ollenderu semmê, ir Wahz' semmes seemela puffê beesi rohnahs swaignites ar 6 weenkahrscheem woi dubbulsteem starrineem jeb staklineem, puškites ar 6 lappinahm, ritini ar 6 speezineem un t. j. pr.; tã patt arri Lapju semmê pee paschas seemela leddus-juhras, bet tik drufjin zeetaks, un no stipras kalnas itt kà faufs. Amerikaneru semmê pee tahs paschas juhras, nonahl zittu brihdi tik kà balts putteklis, zittu brihdi atkal kà sibki leddus gabbalini jeb addatinas, kas drehbehm, ir ah dai eedureahs. — Tatschu, kaut kahdâ pafaules mallâ sneegs nobirst, tur pee semmes drihs fahppahs un isfkattahs weenadi. Iskuht arri wissur weenadi, fur tik atkal filts mettahs, bet fur zauru gaddu falst, tã kà pee leddus juhrahm un us tohti augsteem kalneem, tur gaddu gaddôs pa blahkeem tik peeploh.

Kad prahstigs zilweks tã nu scho Deewa darbu irr apfkattijis, tad firds wiennam arri neffahs, sinnah, us kahdu wihs laikam tas Wissu augstakajs scho sawu darbu strahda un kapeh; winsch gan to tã nobirina. Bet kaut jelle taf katrs zilweks pee tahdahm apdohmaschanahm ne kad ne aismirstu, zil pah-ihfs mums zilwekeem wisseem, ir teem wissgudrakeem un augsti mahziteem, tas prahs irr, ihsteni isdibbinah, ta Kunga darrischanas! tad

mums dohmas, ja arri dohstohs us tahdahm gudribahm, ne mas ne paliktu lepnas, bet buhtu pasemmigas un tadeht, lai scho reis arri wahjas un leefas, us preekschu jo weeglafi pahwehrstohs par labbakahm un taisnafahm. Ar tahdu firds prahtu ween drihkfstefim tad nu isteikt, ko tee wiffgudraki un augsti mahziti zilweki pafaulé pahr to jau irr isdohmajufchi, us kahdu wiffi gan sneegs augstâ gaisâ dsemdejotees. Winni mahza tà: "Weenâ gabbalâ, tà patt pa waffaru kâ pa seemu, no seemes, no uppehm, esareem un juhrahm flapjums welkâhs us augschu, un tur paschâ gaisâ, zittu reis redsams, zittu reis neredams, sakrahjâhs woi miglôs woi padebbeschdôs. Daschkahrt atkal laischahs, un prohti, ja gais weenadi irr filts, tad leetus lihst; bet ja us reis falsi, kad jau, tà fakkoht, gataws leetus gaisâ, tad krusfa mettahs; bet ja gais jau weenadi auksts, tad atkal gaisa flapjums, pa tahm wiffmasafahm, wehl gluschi neredsamahm lahfitehm jau sawilzees un safallis, nonahk par sneegu semmê. Sinnams, tannis mallâs, tur stipri ne falsi, tur sneegs tif pa maseem weenkahrfscheem gabbalineem nobirr, bet stiprâ falnâ un ja deesgen flapjums gaisâ, tad sneega dallinas, jau dsemdeamees, schauhahs kohpâ, un prohti wiffwairak pa fesch starrineem jeb staklineem." — Tâ tee gudri, augsti mahziti zilweki muhsu laifdôs mehds istahstih, kâ sneegs jekfotees; un mehs, kaut gan mums pee winnu gudribas daschreis Sjaba wahrdi (38, 22.) prahtâ schahwahs: "Effi tu ta sneega mantu-kambarôs nahjis? Jeb effi tu tahs krusfas mantu-kambarus redsejis?" — tatschu pee winnu gudribas paliksim, kamehr zits mums jo skaidraki istahstih. (Us preekschu wehl.)

Sinna, zil naudas 11. Janwar-mehn. deenâ 1839 eeksch Nihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Subr. nauda. Rb. R.	Par	Maksaja:	Subr. nauda. Rb. R.
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu		1 45	1 pohdu (20 mahrzineem) wasku		7 —
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu		1 —	— tabaka		— 65
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu		3 —	— sweesta		2 50
— ausu		— 60	— dseltes		— 75
— sirnu		1 50	— linnu, frohna		2 —
— rupju rudsu = miltu		1 40	— brakka		1 80
— bihdeletu rudsu = miltu		2 —	— kannepu		— 90
— meeschu = putrainu		3 50	— schfihthu appinu		2 50
— eefala		1 50	— neschfihthu jeb prezzes appinu		1 80
— linnu = sehklas		1 10	— muzzu filku, eglu muzzâ		8 50
— kannepu = sehklas		2 50	— lasdu muzzâ		9 —
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu		1 25	— smalkas fahls		4 70
barrotu wehrschu galku, pa pohdu		3 —	— rupjas baltas fahls		5 —
		1 —	— wahiti brandwihna, pussdegga		8 50
			— dimdegga		8 50

Weenu sudraba rubli warreja dabuht par 356½ kapeikeem warra naudas.

Brihw drikkht. No juhrmallâs-gubernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napierky.